

LIETUVOS VALSTYBINIŲ MOKSLINIŲ TYRIMŲ INSTITUTŲ KREIPIMASIS DĖL LIETUVOS MOKSLO FINANSAVIMO

2019.12.06

2019 M. GRUODŽIO 6 D. LIETUVOS VALSTYBINIAI MOKSLINIŲ TYRIMŲ INSTITUTAI PASKELBĖ KREIPIMĄSI, KURIAME PALAIKA LIETUVOS UNIVERSITETŲ IR LIETUVOS MOKSLO TARYBOS REIKALAVIMUS DĖL MENKO FINANSAVIMO MOKSLUI IR STUDIJOMS.

Lietuvos Respublikos Prezidentui
Lietuvos Respublikos Seimui
Lietuvos Respublikos Vyriausybei
Lietuvos Mokslo tarybai
Lietuvos universitetų rektorių konferencijai

DĖL LIETUVOS MOKSLO FINANSAVIMO

**LIETUVOS VALSTYBINIŲ MOKSLINIŲ
TYRIMŲ INSTITUTŲ DIREKTORIŲ
KONFERENCIJA**

Breslaujos g. 3, 44403 Kaunas

Tel.: 8 37 401805; Faksas: 8 37
351271, E-paštas: rastine@lei.lt

Lietuvos valstybiniai mokslinių tyrimų institutai solidariai palaiko ir remia Lietuvos universitetų ir Lietuvos mokslo tarybos reikalavimus dėl nepamatuotai menko finansavimo mokslui ir studijoms - valstybės gyvybingumui nepaprastai svarbioms sritims - ir reikalauja iš esmės keisti požiūrį į mokslą ir jo finansavimą.

Mokslinių tyrimų institutai atlieka valstybei, visuomenei ir verslui svarbius tyrimus, juose sukoncentruota mokslinių tyrimų infrastruktūra ir žmogiškieji resursai, institutuose kuriami inovatyvūs produktai ir naujos technologijos. Tačiau dėl mažo finansavimo ir mažų atlyginimų į mokslinių tyrimų institutus vis sunkiau pritraukti ir juose išlaikyti gabiausią ir talentingiausią jaunimą, kuris dažnu atveju renkasi verslą arba emigraciją.

Lietuvos valstybinių mokslinių tyrimų institutų direktorių konferencijos
pirmininkas SH mokslams
Rasa Melnikienė

Lietuvos valstybinių mokslinių tyrimų institutų direktorių konferencijos
pirmininkas FŽŪBT mokslams
Sigitas Rimkevičius

Lietuvai siekiant būti inovatyvia, užsienio ir vietinėms investicijoms patrauklia inovatyvius produktus ir technologijas kuriančia ir eksploatuojančia šalimi, būtina užtikrinti adekvačias investicijas į mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą (MTEP). Lietuva, ženkliai atsilikdama nuo ES šalių vidurkio pagal investicijas į MTEP nuo BVP ir mokslininkų atlyginimus, negali užtikrinti šalies pažangos ir visuomenės gerovės.

Pritariame Lietuvos mokslo tarybos siūlymui parengti konkretų planą Lietuvos mokslui skiriamų nacionalinio biudžeto lėšų daliai prie ES vidurkio priartinti, numatant ambicingą tikslą per 5 metus skirti mokslui ne mažiau 2 % nuo BVP. Valdžios institucijos turi prisiimti atsakomybę už šių rodiklių vykdymą, kad neatsitiktų tai, kas atsitiko su 2004 m. pasirašytu Lietuvos politinių parti-

jų ir akademinės bendruomenės institucijų memorandumu, kuriame buvo numatyta Valstybės lėšas moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai kasmet didinti po 0,1 % nuo BVP ir 2010 m. pasiekti 1 % BVP. Deja, šis 2010 m. siekis nepasiektas iki šiol - bendros MTEP išlaidos Lietuvoje 2018 m. sudarė 0,88 % BVP (Europos Sąjungoje šis rodiklis sudaro 2,18 %, o ES deklaruojamas tikslas artimiausiam laikotarpiui - 3 %).

Kviečiame Lietuvos valdžios institucijas ir Lietuvos partijas solidarizuotis ir valstybės biudžete numatyti finansavimo mokslo institucijoms padidinimą jau nuo 2020 m. sausio 1 d.

Dokumentas: <https://url.lei.lt/kreipimasis-del-mokslo-finansavimo>

JŪVYKO PIRMOJI RTO LITHUANIA KONFERENCIJA

2019.12.04

KONFERENCIJOJE „NAUJAS ŽINGSNIS TAIKOMŲJŲ TYRIMŲ IR KORELIUOTŲ VEIKSMŲ LINK“ DISKUTUOTA KAIP IR KOKIOS BENDROS PASTANGOS GALI PADĖTI KURTI GERESNĖS PERSPEKTYVAS LIETUVOS MOKSLUI

Naujai susikūrusi mokslo asociacija RTO Lithuania 2019 m. gruodžio 4 d. organizavo pirmąją konferenciją „Naujas žingsnis taikomųjų tyrimų ir koreliuotų veiksmų link“, kurios metu buvo diskutuojama apie Lietuvos mokslo ateitį ir kaip bendradarbiavimas gali prisidėti prie didesnio matomumo bei didesnio mokslo indėlio sprendžiant visuomenei ir verslui aktualius iššūkius.

RTO Lithuania vykdančioji direktorė Monika Poškutė atidarė konferenciją. Asociacija sulaukė Lietuvos Ministro Pirmininko Sauliaus Skvernelio sveikinimo, kurį konferencijos dalyviams perskaitė ŠMSM vice ministras prof. Valdemaras Razumas. Fizinių ir technologijos mokslų centro (FTMC) direktorius Gintaras Valušis pristatė FTMC veiklas ir RTO Lithuania asociacijos struktūrą, pristaty-

tas RTO konceptas*, aptartos svarbiausios asociacijos veiklos sritys – klimato kaita, atsinaujinanti energetika, saugi visuomenė. Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro (LAMMC) direktorius Gintaras Brazauskas pristatė centro pasiekimus, vykdomas veiklas bei ateities perspektyvas.

LEI direktorius Sigitas Rimkevičius pristatė Lietuvos energetikos instituto veiklas, pasiekimus bei instituto ir asociacijos RTO Lithuania galimybes dalyvauti mokslo ir inovacijų programoje „Europos horizontas“ bei kitose ES programose klimato kaitos, energetikos tyrimų ir inovacijų srityse. Taip pat pristatė RTO Lithuania Mokslinių tyrimų ir technologijų Tarybą, kuri padės plėsti asociacijos bendradarbiavimą su verslo partneriais ir vykdyti verslui ir visuomenei svarbius mokslinius tyrimus.

Prieš kavos pertrauką buvo surengta panelinė diskusija, kurioje dalyvavo Energetikos viceministrė Lina Sabaitienė, LMA prezidentas akad. Jūras Banys, buvęs Ekonomikos ir inovacijų viceministras dr. Gintaras Vilda, Fizikos instituto mokslo ir technologijų parko direktorius Julius Paužolis.

Konferencijoje FTMC Aplinkotyros skyriaus vadovė Steigvilė Byčėnienė pristatė pranešimą "Aplinkotyra – klimato kaitos valdymo indikatorius", "Femtika" direktorius Vidmantas Šakalys pateikė praktinius produktyvaus mokslo ir verslo bendradarbiavimo MTTP srityje pavyzdžius, „Civitta“ asocijuotas partneris Sander van der Molen kalbėjo apie technologijų perdavimo svarbą, RTO Lithuania direktorė Monika Poškutė apibendrinančiame pranešime akcentavo, kaip bendros pastangos gali sukurti naujas galimybes.

* *Mokslinių tyrimų ir technologijų organizacijos (angl.: Research and Technology Organizations – RTO) yra neuniversitetinių mokslo institutų ar centrų veiklas koordinuojančios institucijos, kurios siekia aukštųjų technologijų pramonės ir kitų ūkio sričių, bei inovacijų plėtrą. RTO siekia komercializuoti mokslo žinias, paversti jas naujais*

produktais ar didelės pridėtinės vertės technologijomis bei paslaugomis. Konkrečios veiklos formos labai priklauso nuo šalies/regiono mokslinio potencialo lygmens, ūkio struktūros bei aukštos pridėtinės vertės kūrimo tradicijų.

PATVIRTINTA NAUJA APLINKOS INŽINERIJOS MOKSLO KRYPTIES DOKTORANTŪROS KOMITETO SUDĖTIS

2019.12.09

K TU **senato nutarimu** (2019 m. lapkričio 27 d. Nr. V3-S-64) patvirtinta nauja Kauno technologijos universiteto, Vytauto Didžiojo universiteto ir Lietuvos energetikos instituto

aplinkos inžinerijos (T004) bendros mokslo doktorantūros komiteto sudėtis. Nauji nariai: Prof. Dr. Jolanta Dvarionienė (KTU); Dr. Lorenzo Bertin (KTU); Dr. Darius Jakimavičius (LEI).

SĖKMINGAI BAIGTA EGIPTO BRANDUOLINĖS ENERGETIKOS SPECIALISČIŲ STAŽUOTĖ LEI

LIETUVOS ENERGETIKOS INSTITUTO BRANDUOLINĖS ENERGETIKOS EKSPERTAI SUKAUPTĄ KOMPETENCIJĄ IR PATIRTĮ SĖKMINGAI EKSPORTUOJA RENGdami TARPTAUTINIŲ MASTŲ PIPAŽINTUS PROFESIONALIUS MOKYMUS.

Gruodžio 20 d. sėkmingai baigta Egipto branduolinės ir radiologinės reguliavimo tarnybos (Egyptian Nuclear & Radiological Regulatory Authority (ENRRA)) branduolinės energetikos specialistų Hend Mohammed Elsayed SAAD ir Basma Mahmoud Mohammed Fouad BORAI stažuotė institute.

Stažuotės „Modelling of Neutron Kinetics in nuclear reactor using SCALE system codes“ vadovais buvo LEI Branduolinių įrenginių

saugos laboratorijos mokslininkai dr. Aurimas Tonkūnas ir Andrius Slavickas. Stažuotės įvertinime dalyvavo ir stažuotėjų bei mokymų menedžerė iš ENSTTI (European Nuclear Safety Training and Tutoring Institute) Frederique BOULESTEIX.

ENSTTI, kurios veikloje dalyvauja ir Institutas (<https://enstti.eu/wp/organization/>), pelnė Europos Komisijos, Tarptautinės atominės energijos agentūros (TATENA) ir kitų tarptautinių organizacijų pripažinimą bei

paramą. Pasinaudojant tokiomis iniciatyvomis kaip Europos Komisijos bendradarbiavimo branduolinės saugos srityje priemonė (angl. EC's Instrument for Nuclear Safety Cooperation), daugėja užsakymų rengti mokymus ir stažuotes už Europos Sąjungos ribų.

Egipto specialistės dėkojo LEI ekspertams už profesionaliai parengtą ir pravestą trijų mėnesių trukmės stažuotę.

Išsamiau apie ENSTTI: <http://enstti.eu/>

CERN IR EEN TINKLO PRISTATYMAS INSTITUTE

Gruodžio 18 d. Institute lankėsi Lietuvos inovacijų centro (LIC) konsultantai Adomas Jelinskas ir Alfred Šostko bei Kauno mokslo ir technologijų parko direktorius dr. Vygintas Grinis. Svečiai LEI mokslininkams pristatė Lietuvoje pradedantį veikti CERN Technologijų Lietuvos Verslo Vystymo Centrą (CERN Inkubatorių), bendrai apžvelgė CERN veiklą, organizacijos

kuriamas technologijas ir kompetencijas, jų pritaikymo sritis, taip pat pristatė Enterprise Europe Network (EEN) - Europos įmonių tinklą, kurio pagalba galima būtų komercializuoti institute sukurtas technologijas. Po aktyvių diskusijų nutarta aktyviau bendradarbiauti pasinaudojant Europos įmonių tinklo galimybėmis.

SUSITIKIMAI

SUSITIKIMAS DĖL BENDRŲ VEIKLŲ IŠMANIŲJŲ MIESTŲ TEMATIKOJE

Gruodžio 16 dieną LEI direktoriaus pavaduotojai Rimas Bakas ir Rolandas Urbonas susitiko su KTU Išmaniųjų miestų ir infrastruktūros direktoriumi dr. Dariumi Pupeikiu ir Statybos ir architektūros fakulteto dekanu dr. Andriumi Jurelioniu. Pagrindinė susitikimo tema – informacijos apsikeitimas apie išmaniųjų miestų tematikoje vykdomus projektus bei susijusias naujas iniciatyvas šioje srityje. Identifikuotos kelios kryptys bendriems

projektams, siejamiems su inovacijų diegimu. Susitarta naudoti turimą kompetenciją inovacijų, energetinio efektyvumo didinimo, AEI panaudojimo, išmaniųjų technologijų, statinių informacinio modeliavimo, bepiločių orlaivių, automatizacijos, virtualios realybės ar dirbtinio intelekto teikiamomis galimybėmis, siekiant, kad procesai taptų efektyvesni.

LIETUVOS ENERGETIKOS INSTITUTO ATSTOVAI APSILANKĖ BAIGIAMOJE STATYTI KAUNO KOGENERACINĖJE JĖGAINĖJE

2019.12.30

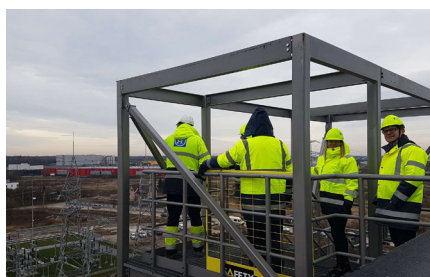

Gruodžio 30 d. Lietuvos energetikos instituto atstovai apsilankė Kauno laisvojoje ekonominėje zonoje statomoje Kauno kogeneracinėje jėgainėje (KKJ). Pirmasis LEI atstovų vizitas šiame statomame objekte įvyko šių metų liepos 25 d. Įgyvendinamo projekto vadovas pristatė elektrinės statybos eigą, techninius bei technologinius parametrus. Statybos aikštelėje buvo parodyti bei pakomentuoti baigiami atlikti montavimo darbai, diskutuota apie techninius ir aplinkosauginius

rodiklius, galimą informacijos pasikeitimą bei bendradarbiavimą paleidimo-derinimo metu ir eksploatacijos metu. Taip pat diskutuota apie galimą bendradarbiavimą baigiamajame KKJ paleidimo-derinimo etape bei eksploataavimo periodu.

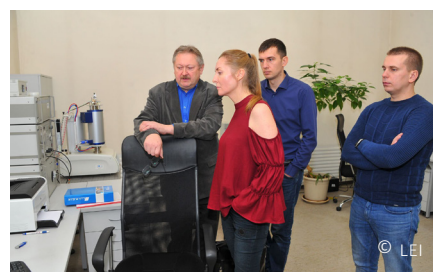
Jėgainės pirmieji energetiniai bandymai jau atlikti šių metų gruodžio mėnesio pradžioje. Pistačius KKJ, ji bus didžiausias naujausias energetinis objektas Kauno zonoje. Jėgainės komercinės eksploatacijos pradžia numatoma 2020 metų pavasarį. KKJ nominalūs ga-

lingumai yra 24 MW elektros gamybai ir 70 MW šilumos gamybai. Šiluma bus tiekama į Kauno integruotą šilumos tiekimo sistemą ir KKJ galės patiekti iki 40 procentų tinkle naudojamo metinio šilumos kiekio. Jėgainės pajėgumai leis racionaliai panaudoti apie 200 tūkst. tonų regione susidarantių komunalinių atliekų, likusių po rūšiavimo, tvarkyti pramonines atliekas bei vandenvalos nuotekų dumblą ir per metus pagaminti apie 500 GWh šilumos bei apie 170 GWh elektros energijos.

UKRAINOS ENERGETIKOS KOMPANIJOS ATSTOVŲ VIZITAS INSTITUTE

2019.12.17

Gruodžio 17 d. institute lankėsi Ukrainos kompanijos „EDS engineering“, atliekančios elektros tinklų statybą ir aptarnavimą bei techninių darbų projektų rengimą ir saulės elektrinių statybą, atstovai. Svečiai susitiko su Sistemų valdymo ir automatizavimo laboratorijos darbuotojais. Svečius domino elektros perdavimo ir skirstomųjų tinklų pasaulinės vystymo tendencijos ir inovacijos. Ypač didelio susidomėjimo susilaukė „EnergyKeeper“ – LEI koordinuojamas ES mokslinių tyrimų ir inovacijų programos "Horizontas 2020" projektas, kuriame sukurta ir patikrinta inovatyvi

energijos kaupimo baterija. „EDS engineering“ atstovai laboratorijos vadovui Virginijui Radziukynui uždavė klausimus, susijusius su konkrečių problemų sprendimu Ukrainos elektros tinkluose. Planuojamas tolimesnis bendradarbiavimas, siekiant inicijuoti užsakomuosius darbus. Po dalykinio susitikimo svečiams buvo riestatyta Vandens energijos technologijų centro, Medžiagų tyrimų ir bandymų, Plazminių technologijų, Degimo procesų ir Šiluminių įrengimų tyrimo ir bandymų laboratorijų infrastruktūra ir galimybės.

LEI AKTYVIAUSIŲ DOKTORANTŲ IR JAUNŲJŲ MOKSLININKŲ KONKURSO NUGALĖTOJAI

2019.12.19

Sveikiname 2019 metų LEI aktyviausių doktorantų ir jaunųjų mokslininkų konkurso nugalėtojus! Nugalėtojais tapo: **pažangiausias magistrantas – Justas Eimantas**, Degimo procesų laboratorijos inžinierius; **pažangiausias antrųjų metų doktorantas –**

Eimantas Neniškis, Energetikos kompleksinių tyrimų laboratorijos doktorantas, j. m. d.; **pažangiausias trečiųjų metų doktorantas – Marius Sadeckas**, Degimo procesų laboratorijos doktorantas; **pažangiausia ketvirtųjų metų doktorantė – Dovilė Gimžauskaitė**, Plazminių technologi-

jų laboratorijos j. m. d.; **pažangiausias jaunasis mokslininkas – dr. Edgaras Misiulis**, Degimo procesų laboratorijos j. m. d. Laureatai bus pagerbti LEI naujametinio renginio metu.

STUDENTŲ VIZITAS

2019.12.04

LEI LANKĖSI AL-FARABI VARDO KAZACHSTANO UNIVERSITETO MAGISTRO STUDIJŲ STUDENTAI

Gruodžio 4 d. Institute lankėsi Al-Farabi vardo Kazachijos nacionalinio universiteto Šilumos energetikos ir fizikos magistro programos studentai, kurie atliko praktiką Kauno tech-

nologijos universitete. Studentai susipažino su Šiluminių įrengimų tyrimo ir bandymų, Degimo procesų laboratorijų bei Vandenilio energetikos technologijų centro veikla ir pasiekimais.

27TH EUROPEAN FUSION PROGRAMME WORKSHOP

2019.12.04

Gruodžio 3 – 4 d. LEI Branduolinių įrenginių saugos laboratorijos vyriaus. m. d. E. Urbonavičius dalyvavo Prancūzijoje vykusiame **EUROfusion** projekto seminare „27th European Fusion Programme Workshop“, kuriame buvo susi-

rinkę per 100 dalyvių iš įvairių branduolių sintezės tyrimus vykdančių organizacijų. Seminare aptarta kas jau yra pasiekta įgyvendinant **kelrodį** link elektros gamybos naudojant branduolių sintezės energiją, kokie iššūkiai laukia ateityje ir kaip jie galėtų

būti sprendžiami.

Šiuo metu esminis etapas šiame kelrodyje yra sėkmingas **ITER** projekto įgyvendinimas, kuris leis parodyti, kad energijos gamyba branduolių sintezės įrenginiuose yra techniškai įmanoma. Tolimesnis etapas bus branduolių sintezės elektrinės DEMO projekto įgyvendinimas. Per 2021–2027 metų finansavimo perspektyvos laikotarpį, planuojama parengti galutinį DEMO koncepcinį projektą, kuriame būtų padaryti galutiniai neutronų dauginimo apvalkalo (angl. breeder blanket), divertoriaus ir kitų sistemų pasirinkimai.

BRANDUOLIŲ SINTEZĖS TYRIMŲ NAUJIENOS

2019.12.13

FUSION IN EUROPE (2019 NR. 4) BRANDUOLIŲ SINTEZĖS TYRIMŲ NAUJIENOS - EUROFUSION INFORMACINIS LEIDINYS.

Fusion in Europe – branduolių sintezės (angl. „nuclear fusion“) tyrimų konsorciumo EUROfusion informacinis leidinys, apžvelgiantis branduolių sintezės mokslo progresą, naujienas ir nuomones.

Atsisiųsti naujausią leidinio numerį (2019 m. žiema) galite nuskenavę QR kodą arba adresu:

<https://url.lei.lt/fie-19-4>

